

Čas - dvojí / Čas aktivit (subjektních)

Vůči přicházejícímu času (resp. konkrétně budousti) vstřícná aktivita subjektu má ovšem svůj vlastní „čas“, který má obrácený směr ve srovnání s časem přicházejícím: aktivita a vůbec „život“ subjektu se prodírá jakoby proti proudu onoho času přicházejícího (ovšem ve „výsledku“ se naopak konformuje s časem obecným). Právě proto je subjekt (každý subjekt) tím vlastním místem, v němž se – v jeho aktuálnosti – setkávají dva časy, čas přicházející z budoucnosti a čas aktivit a života, který jde (v jistých momentech svého usilování jde, zatímco v jiných, totiž v jeho výsledcích, rezultátech, reliktech, nejde) vstříc onomu času přicházejícímu, aby uskutečnil (zpředmětnil) „něco“ dosud zcela nepředmětného za pomoci a na základě „materiálu“, který tu zůstal z minulosti. Fenomén tzv. kauzálního vztahu je tedy třeba vyložit dvojitým způsobem (ta dvojitá povaha dosud nebyla nikdy řádně odlišena): jednak jde o pouhou setrvačnost (která je ovšem nikoli jednoduchá, jak se mělo obvykle za to, nýbrž vždy složitě zprostředkovaná určitým typem akcí a aktivit), jednak – a to zejména všude tam, kde se objevuje něco nového, co v antecedenciích prostě nebylo přítomno, – o reakci nějakého subjektu (nějakých subjektů), jejímž prostřednictvím se ono „nové“ (dosud nezpředmětněné) uskutečňuje a tedy stává (také a navíc) předmětným.

(Písek, 030120-2.)